

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/15813
GK 38

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-278/2426/5740
Konu : Yazılı soru önergesi

27.12. / 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 05/10/2010 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-7/15813-25405/52516 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 08/10/2010 tarihli ve B.02. 0.KKG.0.12/106-232-58/4249 sayılı yazı,
c) 25/10/2010 tarihli ve 2220/5184 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, İzmir Milletvekili Selçuk Ayhan tarafından Sayın Başbakan'a yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/15813 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan kısmî cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010.610-01-278/2424/5738
Konu : Yazılı soru önergesi

22/12/ 2010

Sayın Selçuk AYHAN
İzmir Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/15813 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Kişisel veri, doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak bir gerçek kişi ile ilintili olabilecek her türlü bilgiyi ifade etmektedir. Başka bir anlatımla, kişisel veri, bir gerçek kişi hakkında ve onu belirlenebilir kılacak her türlü bilgi olarak tanımlanmaktadır. Buna göre isim, yaş, adres, medenî durum, telefon numarası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim ve ses, parmak izleri gibi bilgiler kişisel veri olarak kabul edilmektedir.

Kişisel verilerin işlenmesi tanımı, verilerin sadece kaydedilmesini değil, toplanması, elde edilmesi, saklanması, değiştirilmesi, okunması, sorgulanması, kullanılması, transferi, yayılması, bloke edilmesi, silinmesi veya yok edilmesi gibi her türlü süreci içerir. Bu sayede, verilerin toplanmasından itibaren bütün işlem türleri kapsam altına alınmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8 nci maddesi kapsamında olduğu kabul edilen kişisel bilgilerin korunması konusu, Anayasamızın "Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması" üst başlığı altında düzenlenen 20 nci maddesinde, herkesin özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkı olduğu, özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamayacağı hükümleri çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Ülkemizde, Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısıyla ilgili ilk çalışmalar 1989 yılında başlamış ve 2000'li yıllara kadar çeşitli tasarılar hazırlanmışsa da kanunlaştırılamamıştır. 30/03/2004 tarihli Olur'la, 2000 yılında kurulan komisyonun üyelerinden bir kısmının görevlerinin sona ermesi, görev yerlerinin değişmesi veya Komisyon çalışmalarına devam etmemeleri nedeniyle, Tasarı çalışmalarının devam ettirilmesi bakımından yeni bir Komisyon oluşturularak Tasarı hazırlık çalışmalarına devam edilmiştir.

Bakanlığımızca hazırlanan Tasarı, kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum örgütleri de dahil olmak üzere toplam 53 kuruluşa görüşe gönderilmiş, Başbakanlık aşamasında da tekrar görüş alınmıştır. Ayrıca, Tasarıyla ilgili olarak Bakanlığımız tarafından Avrupa Birliği TAİEX Ofisi işbirliği ile 6 Aralık 2005 tarihinde Avrupa Birliği Komisyonu ve yabancı uzmanların da katılımıyla bir seminer gerçekleştirilmiş ve seminerde elde edilen görüş ve öneriler Tasarıya yansıtılmıştır.

Gelen görüşler üzerinde çalışmalarını tamamlayan Bakanlığımız, Tasarıyı 28/07/2006 tarihinde Başbakanlığa sevk etmiştir. Başbakanlık tarafından 22/04/2008 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilen Tasarı, Adalet Komisyonu tarafından 07/05/2008 tarihinde Alt Komisyona havale edilmiştir. Alt Komisyon, gerçekleştirdiği iki toplantıdan sonra yoğun gündem nedeniyle çalışmalarına ara vermiştir.

Kişisel verileri işlenen gerçek ve tüzel kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen, otomatik olan veya olmayan yollarla herhangi bir veri kütüğü sistemine dahil olacak şekilde işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacak hükümler içeren söz konusu Tasarıyla;

a) Mal ve hizmetlerin ihtiyaca uygun bir şekilde üretimi ve dağıtımı ile kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi için zorunlu hale gelen verilerin kaydedilmesi, işlenmesi,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

aktarılması ve saklanması ihtiyaçları ile kişinin maddî ve manevî varlığı ile temel hak ve hürriyetlerinin korunması arasında bir denge kurulması amaçlanmakta, buna göre kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin uyacakları esas ve usuller düzenlenmektedir.

b) OECD ilkeleri, 1981 tarihli "Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireyin Korunması" Sözleşmesi ve Avrupa Birliği Direktifleri ışığında; kişisel verilerin işlenmesine ilişkin olarak bir kısım ilkeler belirlenmekte ve tespit edilen ilkelere gerçek ve tüzel kişilerin uyumunu denetlemek, bu konuda yapılacak şikayetler hakkında karar vermek, veri kütüğü sistemi sicilini tutmak ve konuyla ilgili düzenleyici işlemler yapmak üzere "Kişisel Verileri Koruma Kurulu" kurulmaktadır. Kurul görevini yaparken bağımsız olacak, hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurulun kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremeyecektir.

c) Öncelikle kişisel verilerin işlenmesine ilişkin ilkeler belirlenmekte, özel nitelikteki kişisel veriler için işlem yasağı getirilmekte, kamu kurum ve kuruluşlarının kanunla veri işleyebilecekleri belirtilmekte, verileri işlenen kişilere bilgi edinme, düzeltme gibi bir takım haklar tanınmakta, yurt dışına veri aktarımı sınırlandırılmakta, "Veri Kütüğü Sistemi Sicili" kurulmakta, bağımsız veri koruma denetim kuruluşları kurulmasına imkân tanınmakta, millî güvenlik, suçun soruşturulması gibi bazı konularda Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak bir takım istisnalar getirilmekte, bağımsız bir üst Kurul kurulmakta, kişisel verilerin ancak ilgili kişinin açık rızasıyla işlenmesi, tasarıda belirtilen genel ilkeleri taşımayan verilerin yok edilmesi ve belirlenen hükümlere aykırılıklar hakkında idarî ve cezaî yaptırımlar verilmesi öngörülmektedir.

Bunların yanında, kişisel verilerle ilgili olarak, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununda yer almayan kişisel verilerin hukuka aykırı olarak kaydedilmesi, yayılması veya ele geçirilmesi gibi fiiller 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ve devamı maddelerinde yaptırım altına alınmıştır. 5237 sayılı Kanunun hukuka aykırılık unsuru ve kişisel veriler ile bu verilerin işlenmesi tanımları konusunda oluşabilecek boşluklar, söz konusu Tasarıyla doldurulmaktadır.

Öte yandan, Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planında Ülkemizin ihtiyaçları ve Avrupa Birliği müktesebatına uyum sürecinin gerektirdiği mevzuat çalışmaları kapsamında da, Kisisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı kanunlaşması öngörülen tasarılar arasında özel olarak sayılmıştır. Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planında kişisel verilerin önemi vurgulanmıştır.

Ayrıca, Anayasamızda kişisel verilerin korunmasına yönelik dolaylı hükümler bulunmakla birlikte bu hükümlerin yeterli olmaması ve mukayeseli hukukta ve tarafı olduğumuz uluslararası belgelerde de kişisel verilerin korunması önemle vurgulanmakta olduğu için bu hakkın anayasal teminat altına alınması amacıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca 07/05/2010 tarihinde kabul edilerek Anayasanın 175 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, halkoyuna sunulmak üzere 13/05/2010 tarihli ve 27580 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve 12/09/2010 tarihinde halk oylamasında kabul edilen "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"la, Anayasanın 20 nci maddesine, "Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir." fıkrası eklenmiştir.

Anayasada yapılan bu düzenlemeyle, herkesin, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı, anayasal bir hak olarak teminat altına alınmış ve bireylerin kendilerini ilgilendiren kişisel veriler üzerinde, hangi hak ve yetkilere sahip olduğu ve kişisel verilerin hangi hallerde işlenebileceği hükme bağlanırken, kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usullerin kanunla düzenleneceği öngörülmüştür. Eklenen bu yeni hükümle birlikte çıkarılacak olan kanunun anayasal temeli atılmıştır.

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

Soru önergesinde yer alan diğerk hususlarla ilgili olarak, Ulaştırma Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığıyla yapılan yazışmalar devam etmekte olup, Bakanlığımıza bilgi iletildiğinde ayrıca cevap verilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan